

Sygn. akt: I C 1701/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Sroczyński
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Operacz-Nizioł

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2015 r. w Inowrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. D.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w I.**

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120,00 zł (sto dwadzieścia złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. kosztami, od których zwolniony był powód obciąża Skarb Państwa,
4. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu na rzecz adwokata T. M. kwotę 442,80 zł (czteryście czterdzieści dwa złote 80/100) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

SSR Marcin Sroczyński

UZASADNIENIE

Powód S. D. pozwem z dnia 5 sierpnia 2013 roku wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w I. kwoty 50.000,00 zł wraz z odsetkami od dnia wydania wyroku za niepoliczalne krzywdy moralne. W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż w trakcie przebywania w Areszcie Śledczym w I. został umieszczony w celach nieodmalowanych, nieodremontowanych pozbawionych kącika sanitarnego. Umywalka umieszczona była obok miski klozetowej. W większości cel kącik sanitarny oddzielony był kotarą bez zachowania intymności. Cella była wąską i podłóżna co utrudniało powodowi poruszanie się. Muszla klozetowa umieszczona była obok drzwi do celi. Przebywanie w takiej celi pozbawiło go możliwości jakiegokolwiek prywatności i intymności. Jako osoba przewlekłe chora otrzymywał niepełne dawki leków co skutkowało pogorszeniem jego stanu zdrowia. W celach nie było wentylacji. W piśmie procesowym z dnia 18 marca 2014 roku wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 50.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania. Wskazał, iż przebywał w Areszcie Śledczym w I. od dnia 18 marca 2013 roku do listopada 2013 roku. Przed

osadzeniem przebył operację kręgosłupa w 10 (...) Szpitalu (...) z Polikliniką SP ZOZ w B., a opuścił szpital z zaleceniami oszczędzającego trybu życia, badań kontrolnych. Orzeczeniem z dnia 7 grudnia 2009 roku został uznany niepełnosprawnym ze stopniem znacznym. Przebyte schorzenia i operacja wymagały specjalnej rehabilitacji z basenem włącznie, prawidłowego materaca do snu i pobierania zleconych leków. Powód po osadzeniu prosił, aby w ramach możliwości Aresztu Śledczego mógł kontynuować leczenie w znośnych warunkach. Tymczasem otrzymał przydział łóżka piętrowego w części górnej, warunki cel w których przebywał (nr 102,104,107,108, 114,131,142, 237 – 5 osobowa) nie odpowiadały normom metrażu dla osób zdrowych, a leki otrzymywał w śladowych ilościach i dawkach. Powód nie miał warunków do rehabilitacji, leczenia, a jego stan zdrowia uległ znacznemu pogorszeniu. Zwykle załatwianie potrzeb fizjologicznych i zejście z łóżka było dla niego katorgą.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, iż powód przebywał w pozwanym Areszcie Śledczym w I. od dnia 22 października 1998 roku do 22 czerwca 1999 roku od 7 września 1999 roku do 4 listopada 1999 roku oraz od 19 marca 2010 roku do dnia 3 listopada 2010 roku. W zakresie roszczeń powoda z tytułu jego pobytu w Areszcie Śledczym w I. powód podniósł zarzut przedawnienia w oparciu o przepis art. 442¹§1 k.c. Zaprzeczył, aby powód był osadzony w celi w której powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosiła poniżej 3 m². Pozwany wskazał, iż warunki jakie miał zapewnione powód nie spowodowały nigdy cierpienia i upokorzenia w stopniu przekraczającym nieunikniony element związany z odbywaniem kary pozbawienia wolności wiąże się z naturalnymi dolegliwościami pogorszenia standardu życia i nie pozostaje to obojętne dla samopoczucia psychicznego osadzonego, bowiem sam fakt przebywania w izolacji więziennej jest dolegliwością. Z takimi dolegliwościami i ograniczenia osadzony musi się liczyć trafiając do zakładu karnego. Odbywanie kary pozbawienia wolności przez powoda wiązało się z izolacją w jednym pomieszczeniu i brakiem swobody poruszania się poza celą, zatem część czynności życia codziennego osadzeni muszą wykonywać w tej celi. Pozwany wskazał, iż powód podnosi szereg ogólnikowych zarzutów, którym pozwany zaprzecza. Pozwany odnosząc się do zarzutów powoda wskazał, iż cele w których przebywał są i były wyposażone w sprzęt kwatermistrzowski w ilości odpowiadającej ilości osadzonych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, sprzęt ten jest odnawiany podczas przeprowadzanych kompleksowych remontów cel, każda zgłoszona usterka jest niezwłocznie usuwana. Oświetlenie i temperatura odpowiada normom. Przedstawione przez powoda okoliczności nie są poparte jakimikolwiek dowodami. Podniósł, iż nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a w szczególności godności i prawa do humanitarnego traktowania.

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 20 maja 2014 roku wskazał, iż personel medyczny Zakładu Karnego w I. posiadał informację, że powód w 2009 roku przebył mikrodiscectomię z powodu dyskopatii L-S z rwą kulszową. Zabieg ten nie był bezwzględny wskazaniem do stworzenia powodowi szczególnych warunków odbywania kary, w tym konieczności umieszczenia na dolnym łóżku w celi. Nadto pozwany wskazał, iż podnoszone przez pełnomocnika powoda zarzuty w przedmiocie nieodpowiednich warunków do rehabilitacji i leczenia są bezzasadne, gdyż powód takiej rehabilitacji i specjalistycznego leczenia nie wymagał.

Powód na rozprawie w dniu 27 czerwca 2014 roku odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia uznał ten zarzut w zakresie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w I. w okresie od 22 października 1998 roku do 22 czerwca 1999 roku i od 7 września 1999 roku do dnia 4 listopada 1999 roku i ograniczył żądanie pozwu do okresu od 19 marca 2010 roku do 3 listopada 2010 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powód S. D. przebywał w Zakładzie Karnym w I. od 19 marca 2010 roku do dnia 3 listopada 2010 roku. W tym czasie przebywał w dniu 19 marca 2010 roku w celu nr 142 o powierzchni 7,45 m² i od dnia 19 marca 2010 roku do 1 kwietnia 2010 roku w celi 114 o powierzchni 6,20 m². Od dnia 1 kwietnia 2010 roku do dnia 26 maja 2010 roku, od dnia 28 maja 2010 roku do dnia 10 czerwca 2010 roku i od dnia 18 czerwca 2010 roku do dnia 1 lipca 2010 roku przebywał w celi 102 o powierzchni 6,22 m². Od dnia 26 maja 2010 roku do dnia 28 maja 2010 roku przebywał w celi 108 o powierzchni 7,10 m². Od dnia 10 czerwca 2010 roku do dnia 18 czerwca 2010 roku przebywał w celi 104 o powierzchni

6,29 m². W dniu 1 lipca 2010 roku przebywał w celi 107 o powierzchni 7,29 m². Od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 2 lipca 2010 roku przebywał w celi 237 o powierzchni 12,10 m². Od dnia 2 lipca 2010 roku do dnia 26 lipca 2010 roku i od dnia 26 lipca 2010 roku do dnia 19 sierpnia 2010 roku przebywał w celi 131 o powierzchni 6,03 m². W dniu 26 lipca 2010 roku przebywał również w celi 119 o powierzchni 6,30 m². Od dnia 19 sierpnia 2010 roku do dnia 20 sierpnia 2010 roku przebywał w celi 322 o powierzchni 8,22 m². Od dnia 20 sierpnia 2010 roku do dnia 8 września 2010 roku przebywał w celi 29 o powierzchni 26,25 m². Od dnia 8 września 2010 roku do dnia 3 listopada 2010 roku przebywał w celi 325 o powierzchni 28,90 m².

Dowód: notatka służbowa z dnia 1 kwietnia 2010 roku k.43-44

W trakcie pobytu w pozwanej jednostce penitencjarnej powód miał zapewnioną kodeksową normę powierzchni mieszkalnej. W stosunku do powoda dyrektor aresztu nie wydał decyzji o umieszczeniu jego w celi niezapewniającej kodeksowej normy 3 m² powierzchni mieszkalnej. Powód będąc rozmieszczonym w celach miał zapewnioną kodeksową normę powierzchni mieszkalnej.

Dowód: zeznania świadka M. S. k. 99-101, notatka służbowa z dnia

1 kwietnia 2014 roku k.43-44

W czasie przebywania powoda w Areszcie Śledczym w I. miał zapewnione warunki bytowe zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi w tym zakresie. W celach znajdował się sprzęt kwatermistrzowski w postaci łóżka dla osadzonego, taboretu, stołu dla wszystkich osadzonych w celi, szafki, półki na przybory sanitarne, kosza, lustro w kącie sanitarnym, zmiotki, szufelki. Kącie sanitarny zasłaniany był nieprześwitującą kotarą płócienną. Tym samym była zachowana intymność. Oświetlenie cel zapewniają dwie 40 watywowe świetlówki. Przy włączonym oświetleniu w celach nie ma półmroku. Osadzeni również mieli możliwość regulowania natężenia oświetlenia w celach. Jeśli chodzi o wentylację w celach to były w tym zakresie przeprowadzone coroczne kontrole. Natomiast jeśli jest zalecenie lekarskie to osadzony ma przydzielane dolne łóżko. Normy prawne zezwalają na korzystanie z łaźni grupowych. Osadzeni mogą korzystać z zajęć kulturalno – oświatowych. Kącie sanitarny umieszczony jest przy drzwiach dla celów bezpieczeństwa aby widoczne byli wewnątrz celi.

Dowód: zeznania świadka M. S. k.99-101, zeznania świadka J.

J. k. 102-103, protokół (...) z dnia 29 października

2013 roku k. 45, protokół z dnia 13 czerwca 2006 roku k. 46-49

Powód w dniu 31 sierpnia 2009 roku przebył operację mikrodiscektomię z powodu dyskopatii L-S z rwą kulszową. Okoliczność ta była odnotowana w książce zdrowia powoda i znana personelowi medycznemu pozwanego. Po przeprowadzeniu tego zabiegu powód przebywał w Zakładzie Karnym w I.. W trakcie tego pobytu zgłaszał on dolegliwości bóle. W związku z tymi dolegliwościami otrzymywał on leki przeciwbólowe. Nie mniej te dolegliwości bólowe nie posiadały specyficznych cech. Powód nie zgłaszał tak funkcjonariuszom służby więziennej jak i współosadzonym konieczności stosowania wobec niego szczególnych warunków bytowych w tym zapewnienia łóżka na dolnym poziomie. Dolegliwości fizyczne powoda pozostawały bez związku z warunkami socjalno -bytowymi przebywania w Zakładzie Karnym w I.. Zmiany chorobowe w kręgosłupie lędźwiowym odpowiadały samoistnemu procesowi degeneracyjnemu bez związku z wpływem na nie czynników zewnętrznych wskazywanych przez powoda.

Dowód: dokumentacja medyczna k. 33-35, pismo z dnia 31 marca 2014 roku k.42

książka zdrowia osadzonego k. 60-65, zeznania świadka K.

K. k. 145-146, zeznania świadka A. P.

k. 103 -105, zeznania świadka L. T. k. 105-106, zeznania

świadka J. J. (2) k. 102-103, opinia lekarska k.182-184

Sąd zważył co następuje

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedłożone dokumenty, których wiarygodność nie była kwestionowana, opinii lekarskiej z dnia 18 stycznia 2015 roku i częściowo w oparciu o zeznania świadków. W tym przedmiocie zeznania składali funkcjonariusze służby więziennej M. S. i J. J. (2). Zeznania składali również A. P. lekarz Zakładu Karnego w I. oraz L. T. – funkcjonariusz służby więziennej i pielęgniarka pracująca w Zakładzie Karnym w I.. Sąd dał wiarę tym zeznaniom. Świadkowie ci w jasny i logiczny sposób prezentowali swą szeroką wiedzę w zakresie objętym przedmiotowym pozwem. Odnosząc się natomiast do zeznań K. K. (3) to Sąd odmówił im wiarygodności w zakresie w którym wskazują na okoliczności naruszania przez pozwanego przepisów dotyczących wykonywania kary i traktowanie powoda z naruszeniem jego godności. W tym zakresie Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom także powoda k. 174-176. Relacjom powoda i świadka w tym zakresie przeczą nie tylko wymienione wyżej dokumenty, ale też zeznania świadków M. S. i J. J. (2), którym Sąd przyznał w całości walor wiarygodności. Natomiast Sąd dał wiarę zeznania świadka K. K. (3) w zakresie nie zgłaszania przez powoda konieczności zajmowania łóżka na dolnym, poziomie, albowiem wynika to również z treści zeznań J. J. (2) i A. P.. Zeznania T. S. k.172-173 nie wniosły nowych okoliczności do sprawy.

Powód domagał się zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych wywodzonych z treści art. 417, 23, 24 i 448 k.c. przez osadzenie w jednostce penitencjarnej w warunkach naruszających jego zdaniem godność człowieka.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. W myśl art. 24 i 448 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on żądać ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może również zadać zadośćuczynienia pieniężnego. W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Natomiast art. 417 k.c. wskazuje na odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niezgodnym z prawem wykonywaniem władzy publicznej.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem ciężar wykazania, że nastąpiło naruszenie dobra osobistego spoczywał na powodzie. Odnosząc się do kwestii naruszenia dóbr osobistych w postaci prawa do intymności wskazać należy, iż postępowanie dowodowe wykazało, że w celach w których przebywał powód w pozwanej jednostce kąćki sanitarne odgrodzone były kotarami zasłaniającymi osoby tam przebywające. A zatem kąćek sanitarny był odgrodzony, a kotara zapewniała intymność. Zapewniony był sprzęt kwatermistrzowski. Sąd ustalił, iż była sprawna wentylacja grawitacyjna podlegająca corocznym przeglądom kominiarskim. Ponadto powód nie udowodnił aby oświetlenie w celach było wadliwe. Również natężenie oświetlenia w celach mogli regulować samodzielnie osadzeni. Stwierdzić należy, iż odczuwany przez powoda dyskomfort codziennego życia w izolacji więziennej jest elementem odbywania kary pozbawienia wolności, z którym powód powinien się liczyć popełniając przestępstwo.

Warunki, w jakich powód odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w I. w zakresie możliwości korzystania z celi wyposażonej w podstawowy sprzęt: stoły, odpowiednie łóżka do spania, wygradzona toaleta, możliwość uczestniczenia w programach kulturalno-oświatowych, korzystania z biblioteki, świetlicy nie mogą być oceniane jako niegodziwe, upokarzające czy poniżające traktowanie, stanowiące naruszenie art. 1 i 3 Europejskiej

Konwencji Praw Człowieka, a w konsekwencji uzasadniające żądanie zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego. Jak wynika z powyższego pozwany zapewnił powodowi w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w I. warunki bytowe i sanitarne, w których godności i prawo do intymności powoda nie doznały uszczerbku. Wszystkie podniesione wyżej okoliczności nie dają też podstaw do uznania, iż powód w czasie odbywania kary traktowany był w sposób niehumanitarny czy z naruszeniem godności. W ocenie pozwanego powód nie wykazał aby odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach przeludnienia, przy nieodpowiednich warunkach bytowych czy sanitarnych. Ponadto powód nie wykazał aby poniósł krzywdę na skutek naruszenia dóbr osobistych. Odnośnie jego stanu zdrowia związanego z przebytą operacją kręgosłupa, jak wynikało z opinii lekarskiej z dnia 18 stycznia 2015 roku dolegliwości fizyczne powoda pozostawały bez związku z warunkami socjalno -bytowymi przebywania w Zakładzie Karnym w I.. Zmiany chorobowe w kręgosłupie lędźwiowym odpowiadały samoistnemu procesowi degeneracyjnemu bez związku z wpływem na nie czynników zewnętrznych wskazywanych przez powoda. Biegły nie stwierdził również konieczności specjalistycznego leczenia i szczególnej rehabilitacji. Leczenie stosowane w tym czasie było wystarczające i odpowiednie do stanu zdrowia powoda i zgłaszanych przez niego dolegliwości i odpowiadało ogólnie stosowanym standardom k. 182-184. W ocenie Sądu biegły sądowy dr med. J. B. specjalista neurochirurg w sposób jasny, logiczny i wyczerpujący wypowiedział się w zakresie stanu zdrowia powoda i wpływu przebywania S. D. w Zakładzie Karnym w I.. Biegły swoją opinię oparł o dokumentację zgromadzoną w aktach sprawy w tym również orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i wynik rezonansu magnetycznego powoda z 24 października 2014 roku. Tym samym Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o dopuszczenie kolejnej opinii biegłego z dziedziny neurochirurgii, który wniosek o powołanie kolejnego biegłego uzasadniał brakiem odniesienia się przez biegłego sądowego dr med. J. B. do wskazanych wyżej dokumentów. W ocenie Sądu subiektywne przeświadczenie powoda o doznanej krzywdzie nie może rodzić, po stronie pozwanego obowiązku zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego. Reasumując, postępowanie dowodowe nie wykazało, bezprawności pozwanego, wobec czego Sąd oddalił powództwo wobec Skarbu Państwa-Zakładu Karnego w I., albowiem z dniem 1 maja 2014 roku na podstawie Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 kwietnia 2014 roku został zniesiony Areszt Śledczy w I. i utworzony Zakład Karny w I.. Zgodnie z § 4 wskazanego wyżej Zarządzenia należności i zobowiązania Aresztu Śledczego w I. przejął Zakład Karny w I.. Kosztami sądowymi od których zwolniony był powód Sąd obciążył Skarb Państwa.

Pomimo tego, że powód korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych, Sąd uznał, że brak jest możliwości zwolnienia go od kosztów procesu należnych pozwanemu. Na koszty te składały się koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego w kwocie 120 zł zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 10 ust.1 pkt. 25 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2003 roku o opłatach za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Bezzasadnie wytoczone przez powoda powództwo spowodowało konieczność podjęcia obrony przez pozwanego, a to wywołało konieczność poniesienia przez niego określonych kosztów związanych z przedmiotowym procesem. Sąd przyznał ze Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowemu w Inowrocławiu na rzecz adwokata T. M. kwotę 442,80 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu na podstawie § 11 ust.1 pkt 25 i w związku z § 2 pkt 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Sąd mając na uwadze nakład pracy pełnomocnika powoda, ilość odbytych rozpraw przyznał mu wynagrodzenie w trzykrotnej wysokości stawki minimalnej tj. 120 zł powiększonych o stawkę podatku VAT.

SSR Marcin Sroczyński